

ОТЧЕТ

за дейностите в Министерството на образованието и науката

за периода септември 2021 г. – юни 2022 г. относно изпълнението на Европейски програми и проекти

I. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2022 г. (ОПНОИР)

Приоритетна ос	Бюджет (в лева)	Договорени средства		Изплатени средства		Верифицирани средства		Сертифицирани средства	
		(в лева)	%	(в лева)	%	(в лева)	%	(в лева)	%
1. Научни изследвания и технологично развитие	430 257 776,61	430 257 776,35	100,00%	253 180 591,73	58,84%	190 905 055,02	44,37%	183 642 397,80	42,68%
2. Образование и учене през целия живот	532 229 204,12	567 458 056,34	106,62%	479 975 474,21	90,18%	433 936 216,74	81,53%	388 137 553,48	72,93%
3. Образователна среда за активно социално приобщаване	229 239 546,54	222 119 118,69	96,89%	150 341 140,84	65,58%	126 033 622,56	54,98%	121 760 171,76	53,11%
4. Техническа помощ	48 710 873,21	48 545 612,44	99,66%	36 336 262,08	74,60%	32 271 366,65	66,25%	30 324 557,94	62,25%
5. Равен достъп до училищно образование в условията на кризи	109 562 555,00	109 562 541,93	100,00%	99 431 554,44	90,75%	77 524 905,27	70,76%	76 219 575,89	69,57%
ОБЩО:	1 349 999 955,48	1 377 943 105,75	102,07%	1 019 265 023,30	75,50%	860 671 166,24	63,75%	800 084 256,87	59,27%

- Програмата е договорена на 102% с цел по-пълното и ефективно усвояване на средствата по ОП НОИР в края на програмния период 2014-2020 г.
- В периода 30.09.2021 – 26.07.2022 г. извършените плащания по програмата са нараснали със 161,65 млн. лв., верифицираните разходи със 186,8 млн. лв., а сертифицираните разходи към ЕК съответно със 212,18 млн. лв.
- Общо изплатените средства по програмата достигат 75,50%, верифицираните разходи са в размер на 860 млн. лв. или 63,75%, а 59,27% от тях са сертифицираните към ЕК, т.е. ЕК е възстановила на България.
- Няма риск от загуба на средствата по програмата.

II. МОН като системен бенефициент по програмата ОПНОИР 2014 – 2020 г.

- МОН е конкретен бенефициент на ОПНОИР 2014 – 2020 г. и изпълнява 9 проекта на обща стойност **557 725 395,96 лв.** Дейностите на два от тях са приключени - „Квалификация на педагогическите специалисти“ (бюджет 19,9 млн. лв.) и „Подкрепа за успех“ (140,9 млн. лв.) и към настоящия момент тече верификация на извършеното окончателното отчитане на разходите по двата проекта.
- До момента са отчетени и одобрени от Управляващия орган средства по проектите в размер на **362 291 490,59 лева.**
- В периода от месец септември 2021 г. до месец юли 2022 г. /вкл./, общият размер на отчетени към Управляващия орган средства са на стойност **133 494 402,15 лв.**, от които

одобрените разходи са в размер на **116 395 199,94 лв.**, а останалите са в процес на проверка от Управляващия орган.

III. Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП)

- Дирекция ВЕП изпълнява функциите на програмен оператор на програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“ с общ размер на финансирането **41 764 706 евро за периода 2018 – 2024 г.**
- Към настоящия момент са договорени средства в размер на **34 903 020 евро** и са сключени **36 бр. договори за безвъзмездна финансова помощ.**
- Публикувани са Насоки за кандидатстване по Малката грантова схема „Създаване на работни места“ с общ бюджет в размер на 3 523 000 евро.

IV. Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)

- Определени са организационните структури в рамките на МОН, които пряко ще отговарят за реализиране на инвестициите и отчитането на изпълнените реформи към ЕК:
 - Фонд „Научни изследвания“ ще отговаря за изпълнението на инвестициите по Програмата за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации
 - Изпълнителна агенция „Програма образование“ ще отговаря за изпълнението на две инвестиции: „Модернизация на образователната инфраструктура“ и „STEM центрове и иновации в образованието“;
 - Дирекция „Външна европейски програми“ ще отговаря за изпълнението на инвестицията „Младежки центрове“.
- Поддържа се актуална информация за изпълнението на НПВУ на сайта на МОН, на сайта на ИА ПО и се подготвя създаването на информационна рубрика и на сайта на Фонд „Научни изследвания“.
- Механизмът за възстановяване и устойчивост на ЕС осигурява финансиране на държавите членки за реализиране на реформи, подкрепени с инвестиции.
- В НПВУ МОН е отговорна институция за реализиране на три реформи:
 - в предучилищното и училищно образование чрез промени в ЗПУО от септември 2020 г., приемане на План за действие към „Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)“ и промени в законодателната рамка на професионалното образование и обучение със срок за изпълнение трето тримесечие на 2023 г.;
 - във висшето образование чрез приемане на План за действие към Стратегията за висше образование със срок за изпълнение четвърто тримесечие на 2022 г., Национална карта на висшето образование със срок за изпълнение на трето тримесечие на 2021 г. и промени в ЗВО от м. февруари 2020 г.;
 - в сферата на научните изследвания и иновации чрез приемане на нов Закон за насърчаване на научните изследвания и новациите със срок на изпълнение трето тримесечие на 2023 г.

- Информация относно изпълнение на реформите, за които МОН е водещо ведомство:
 - През м. юли 2022 г. МОН подготви и представи на Министерство на финансите информация и доказателства за изпълнение на реформите, включени в първото искане за плащане на България към ЕК по НПВУ, а именно:
 - ✓ Изменение на ЗПУО от м. септември 2020 г. и на вторичното законодателство, отразяващо влезлите в сила промени в закона;
 - ✓ Изменения на ЗВО от м. февруари 2020 г.;
 - ✓ Приемане от Министерския съвет на Национална карта за висшето образование.
 - МОН подготви, а Министерският съвет прие План за действие към „Стратегията за висше образование 2021 – 2030 г.“. С това МОН изпълнява поетия в НПВУ ангажимент и ще може да отчете реформата във второто искане за плащане към ЕК през м. декември 2022 г.;
 - МОН подготвя приемането на План за действие към „Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)“ със срок за изпълнение четвърто тримесечие на 2022 г.;
 - МОН вече работи, съвместно с МТСП, НАПОО и Консултативния съвет за професионално образование и обучение относно промените в законодателната рамка за професионално образование и обучение, а именно: Списъка с професиите, Закона за ПОО и свързаните Наредби.
 - С цел навременно изпълнение на реформата в сферата на научните изследвания и иновации, а именно изготвяне на нов Закон за насърчване на научните изследвания и на иновациите, като водещо ведомство МОН създаде междуведомствена работна група за разработването на новия закон. Срокът за отчитане и изпълнение на реформата е трето тримесечие на 2023 г. Към настоящия момент работната група изготви концепция за нов закон, която представя визията за създаване и функциониране на научноизследователска и иновационна екосистема. Концепцията е публикувана на портала за обществени консултации и на сайта на МОН и ще послужи за изготвяне на цялостна предварителна оценка на въздействието на новия нормативен акт.
- МОН отговаря за изпълнението на **4-ри инвестиции** от НПВУ:
 - „Модернизация на образователната инфраструктура“ с общ бюджет 679 985 000 лв.;
 - „STEM центрове и иновации в образованието“ с общ бюджет: 576 151 000 лв.;
 - „Младежки центрове“ с общ бюджет: 70 000 000 лв.;
 - „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации“. В рамките на програмата за трансформация МОН отговаря за инвестиция 2 от стълб 1 (*Подкрепа за успешно оценени, но не финансирани проектни предложения на ВУ и научноизследователски организации по Рамкова програма „Хоризонт Европа“*) и за целия стълб 2 *Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България.*

- В рамките на посочените инвестиции МОН следва да подготви и обяви 10 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. За една от процедурите („Модернизация на образователната среда“) подготовката на документацията за кандидатстване е приключена и процедурата е обявена за обществено обсъждане със срок до 29.07.2022 г. След отразяване получената обратна връзка от общественото обсъждане в пакета документи, процедурата ще бъде отворена за кандидатстване в началото на м. август.
- За останалите 9 процедури към настоящия момент се финализира документацията за кандидатстване. Подробна информация за етапа на подготовка на всяка една от тях е представена в Приложение 1.
- Графикът за обявяване на процедурите е определен и качен на интернет страницата на МОН.

V. Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО)

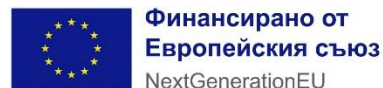
- МОН приключи неформалните преговори с ЕК относно Програма „Образование“ през м. май 2022 г. МС одобри програмата на свое заседание през м. юни 2022 г. и на 24.06.2022 г. беше официално изпратена за одобрение от Европейската комисия;
- Миналата седмица приключи двумесечния срок за консултация на програмата със службите на ЕК и очакваме да получим официално ѝ одобрение този месец;
- Успоредно с работа по финализиране на преговорите с ЕК за програмата, Управляващият орган разработи първите две операции за новия програмен период 2021-2027 г. по програмата. Операциите са одобрени са от КН на ОПНОИР (23 юни 2022 г.) и ще бъдат обявени за кандидатстване през м. август. Бенефициент и на двете операции е МОН.

Операции:

- „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (151 123 000 лева) по Приоритет 1. Операцията е продължението на проекта „Подкрепа за успех“, който приключи през м. юни 2022 г. и по този начин се осигурява възможността да се продължат дейностите и през новата учебна година;
- операция „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Приоритет 3 (70 000 000 лв.). Операцията е стратегическа и има за цел да подкрепи и осигури финансирането за реформата в професионалното образование и обучение.

VI. Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021 – 2027 г. (ПНИИДИТ)

- МОН е определено за МЗ на програмата ПНИИДИТ и участва активно в разработването на версия 4 на програмата. Новата версия на програмата е одобрена от Тематичната работна група и Управляващия орган МИР я изпрати на ЕК за преглед.

ИНВЕСТИЦИИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ОТ ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

№ по ред	Наименование на процедурата	Етап на подготовка	Индикативно планирано обявяване на процедурата	Необходими стъпки за обявяване на процедурата
Проект 1: STEM ЦЕНТРОВЕ И ИНОВАЦИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО				
1	Създаване на национален и на регионални STEM центрове	Проект на покана за участие в процедура чрез директно предоставяне е в процес на подготовка.	Август 2022 г.	- Вътрешноведомствено съгласуване и отразяване на бележки по проекта на покана; - Изготвяне на обосновка за режима на държавни помощи и съгласуване с МФ; - Обявяване на процедурата за кандидатстване в началото на м. август.
2	Училищна STEM среда	Проектът на покана за участие в процедура чрез директно предоставяне е в процес на подготовка.	Ноември 2022 г.	- Изготвяне на стандартни образци на спецификации за оборудване на STEM среда в училищата от страна и на националния STEM център; - Вътрешноведомствено съгласуване и отразяване на бележки по проекта на покана; - Изготвяне на обосновка за режима на държавни помощи и съгласуване с МФ; - Обявяване на процедурата за кандидатстване в началото на м. ноември.

№ по ред	Наименование на процедурата	Етап на подготовка	Индикативно планирано обявяване на процедурата	Необходими стъпки за обявяване на процедурата
Проект 2: МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА				
1	Модернизация на образователна среда	- Пакетът документи с условията за кандидатстване и условията за изпълнение е публикуван за обществено обсъждане със срок до 29.07.2022 г.	Август 2022 г.	- Отразяване на коментари и бележки от общественото обсъждане; - Обявяване на процедурата за кандидатстване в началото на м. август.
2	Ремонт и рехабилитация на общежития в системата на образованието	- Изготвен проект на насоки за кандидатстване; - Изготвен проект на обосновка за режим на държавни помощи;	Септември 2022 г.	- Съгласуване на приложимия режим на държавни помощи с МФ; - Публикуване за обществено обсъждане на проект на насоки за кандидатстване и отразяване на бележки; - Обявяване на процедурата в началото на м. септември.
3	Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация на нова сграда на училища и детски градини	- Изготвена Методология за определяне на конкретни крайни получатели за изпълнение на инвестиции за строителство и въвеждане в експлоатация на нови сгради на училища и детски градини; - Утвърдена Методология за определяне на конкретни крайни получатели за изпълнение на инвестиции за строителство и въвеждане в експлоатация на нови сгради на училища и детски градини; - Изготвен проект на покана за участие по процедура чрез директно предоставяне на средства, съдържаща условия	Август 2022 г.	- Вътрешноеведомствено съгласуване и отразяване на бележки по проекта на покана; - Изготвяне на обосновка за режима на държавни помощи и съгласуване с МФ; - Обявяване на процедурата за кандидатстване в началото на м. август.

№ по ред	Наименование на процедурата	Етап на подготовка	Индикативно планирано обявяване на процедурата	Необходими стъпки за обявяване на процедурата
		за кандидатстване и условията за изпълнение на инвестицията;		
4	Изграждане на Центрове за високи постижения в ПОО	- Проектът на покана за участие в процедура чрез директно предоставяне е в процес на подготовка. - Предоставени са коментари от страна на ИАПО по предложена от МОН Методология за приоритизиране на професионалните гимназии за кандидатстване за статут на центрове за високи постижения.	Септември 2022 г.	- Приключване на работата по разработване на Методология за определяне на конкретни крайни получатели – 24 професионални гимназии и утвърждаването ѝ от Министъра на образованието и науката; - Вътрешноведомствено съгласуване и отразяване на бележки по проекта на покана; - Изготвяне на обосновка за режима на държавни помощи и съгласуване с МФ; - Обявяване на процедурата за кандидатстване през м. септември.
5	Изграждане на кампуси	Предоставени коментари по проект на методология за определяне на крайни получатели за изпълнение на инвестиции за изграждане на кампуси.	Септември 2022 г.	- Изготвяне на финален вариант на Методология за определяне на конкретни крайни получатели и утвърждаването ѝ от Министъра на образованието и науката; - Изготвяне на покана до крайните получатели с условията за получаване на средства и условията за изпълнение; - Вътрешноведомствено съгласуване и отразяване на бележки по проекта на покана; - Изготвяне на обосновка за режима на държавни помощи и съгласуване с МФ; - Обявяване на процедурата за кандидатстване през м. септември.
Проект 3: МЛАДЕЖКИ ЦЕНТРОВЕ				

№ по ред	Наименование на процедурата	Етап на подготовка	Индикативно планирано обявяване на процедурата	Необходими стъпки за обявяване на процедурата
6	Младежки центрове	- Насоки за кандидатстване са обсъдени и съгласувани на експертно ниво от Постоянния комитет за оперативно сътрудничество – Министерство на младежта и спорта (ММС) и МОН - Съгласуван е с МФ приложимия режим на държавни помощи	Август 2022 г.	- Публикуване за обществено обсъждане на проект на насоки за кандидатстване и отразяване на бележки; - Обявяване на процедурата за кандидатстване през м. август.
7	Изграждане на младежки центрове и подкрепа/развитие на ЦПЛР, където е допустимо (в градове, които не са областни)	- Насоки за кандидатстване са обсъдени и съгласувани на експертно ниво от Постоянния комитет за оперативно сътрудничество – ММС и МОН - Получено е становище от МФ относно режима на държавни помощи	Август 2022 г.	- Публикуване за обществено обсъждане на проект на насоки за кандидатстване и отразяване на бележки; - Обявяване на процедурата за кандидатстване през м. август.
8	Създаване на национален фокусен център за личностно развитие на деца и младежи	- Подписан е договор под условие за стартиране на ремонтните дейности на избраната сграда - Разработен е вариант за управление на дейността	Септември 2022 г.	- Изготвяне на обосновка за режима на държавни помощи и съгласуване с МФ; - Стартиране на проектирането на определената за Национален фокусен център сграда; - Вътрешноведомствено обсъждане и решение за начина на управление на дейността на Националния фокусен център.
Проект 4: ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ УНИВЕРСИТЕТИ				
9	Туининг и ЕНП менторство	- Идентифицирани са четири проекта на български висши училища, които получават	Октомври 2022 г.	- Изготвяне на проект на покана за участие по процедура чрез директно предоставяне на средства, съдържаща условия за

№ по ред	Наименование на процедурата	Етап на подготовка	Индикативно планирано обявяване на процедурата	Необходими стъпки за обявяване на процедурата
		оценки от ЕК над праговете по схемата "Туининг", но не са финансирани; - Проведена е среща с университети с цел информирането им за възможността да получат финансиране по НПВУ.		кандидатстване и условията за изпълнение на инвестицията; - Вътрешноевропейско съгласуване и съгласуване с крайните получатели на проекта на покана и отразяване на бележки; - Изготвяне на обосновка за режима на държавни помощи и съгласуване с МФ; - Обявяване на процедурата за кандидатстване през м. октомври.
10	Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България	- Изготвена покана за участие по процедура чрез директно предоставяне на средства, съдържаща условия за кандидатстване и условията за изпълнение на инвестицията; - Изготвена обосновка за приложимия режим за държавни помощи и представена на МФ за съгласуване.	Август 2022 г.	Обявяване на процедурата за кандидатстване през м. август.